

Vogeljaar-Vogelfotoparade 1991

Na vijf jaar deelname verzocht de redactie mij om dit jaar de Vogelparade eens van de andere kant te bekijken en de jury bestaande uit Koos Dansen, Henk Lichtenbeld, Jaap Taapken en Wim Werkman op 16 december aan te vullen. Hoewel het eventueel mislopen van een financiële meevaller even meespeelde, ging ik toch graag op het verzoek in. Eindelijk kon ik nu eens met eigen ogen zien hoe corrupt en bevooroordeeld de jury tewerk zou gaan.

Kwam het doordat de vertrouwde vloerbedekking bij Jaap Taapken thuis in Baarn dit maal was omgeruild voor de plavuizen (met vloerverwarming!) van het splinternieuwe onderkomen van Wim Werkman in Hedel? Of was men extra voorzichtig met een nieuwe pottenkijker in het midden? Voor sommigen misschien een regelrechte teleurstelling, maar ik moet het toch toegeven: de jury gaat echt eerlijk en zonder onderscheid des persoons!

Jurering

Om maar met een flink cliché te beginnen: het viel niet mee. En dan bedoel ik niet het uiteindelijk vaststellen van de rangorde één tot en met vijf. Op dit punt aangekomen kwam de jury vrij snel tot een unanieme beslissing. Neen, wat echt niet meeviel was de eerste indruk nadat alle inzendingen waren uitgesteld. Zowel kwalitatief als kwantitatief lijkt de parade 'in een dalletje' te verkeren. Voor deze 23ste editie kwamen slechts 56 foto's van zestien verschillende deelnemers binnen. Vorig jaar bedroeg het aantal nog 76 foto's van negentien fotografen. Wat toen ook al aan de magere kant was.

Hoewel het aantal fotograferende vogelaars een enorme vlucht lijkt te nemen, ga maar eens op een zaterdag of zondag bijvoorbeeld een paar uur langs de Knardijk kijken, lijkt de zwartwit fotografie langzamerhand een uitstervend fenomeen. Ten onrechte, naar mijn mening! Hoewel ik moet bekennen dat ook mijn percentage zwartwit belangrijk kleiner is geworden in de loop van de jaren, blijft het een niet onbelangrijke plaats innemen.

Zelfs commercieel gezien, blijft het een belangrijke markt. Denk maar eens aan alle dagbladen, low budget-uitgaven en niet te vergeten ons eigen Vogeljaar. Zwartwit fotografie blijft te allentijde bestaan. Ondanks de steeds verder voortschrijdende technische ontwikkelingen in, vooral, de kleuren(dia)films. Zwartwit heeft, zeker ook voor een beginnend natuurfotograaf, veel voordelen. Het begint al bij de opname. Is bij kleur(dia) 64 ISO favoriet en 200 ISO toch wel het uiterste, zwartwit biedt de mogelijkheid tot wel 400 of zelfs 800 ISO te gaan. Met de huidige fijnkorrelige structuur van zowel films als ontwikkelaars zijn hiermee prachtige resultaten te behalen. Dat hiermee snelle sluitertijden of sterkere diafragmering zijn te gebruiken, biedt vele voordelen. Wat betreft het beviezen van actie en het verruimen van het scherpte-dieptegebied. Ook kunnen kadering en uitsnede later in de doka een compositie danig versterken, iets dat bij dia's eigenlijk al bij de opname moet worden bepaald. Ook als men niet zelf later het donker in wil of kan, bieden de afwerkcentrales hier uitkomst. Laat je foto 24x30 printen en zet thuis, desnoods, het mes erin om een gewenste 18x24 compositie over te houden. Trouwens, ook de 'truc' van het maken van een zwartwit druk van een dia is een mogelijkheid, al moet gezegd dat het op deze manier maken van een acceptabele afdruk geen sinecure is.

Niet in de laatste plaats is ook deze jaarlijkse wedstrijd een stimulans. Met een toch niet gering prijzenpakket is de Vogelfotoparade toch nog steeds toonaangevend op het gebied van vogelfotografie in Nederland. Kortom heren (waar blijven trouwens nog steeds de vrouwen?) vogelfotografen: op naar uw plaatselijke fotohandel en sla een voorraad zwartwit in en verdien volgend jaar uw investering ruimschoots terug! Nu een verslag van de eigenlijke jurering. Na de eerste omgangen, waarin van afstand en soms van zeer nabij blikken werden geworpen, moeten al snel 36 afdrucken het veld ruimen. Onderwerpkeuze, scherpte, actie en afdrukkwaliteit (een 18x24 'kijkt' nu eenmaal beter dan een 10x15 en een beetje verse ontwikkelaar en de keuze van een juiste gradatie papier zijn toch niet echt onoverkomelijke problemen?) bepalen de eerste selecties.

Halve finale

Wat overbleef waren twintig foto's in de semi-finale. Een nieuwe ronde kritisch kijken deed, helaas voor de makers, de volgende foto's afvallen voor de uiteindelijke finale: Van Henk Harmen een serie van vier foto's van een Blauwe Reiger, lastiggevallen door twee Vlaamse Gaaien, een bijzonder tafereel, waarbij vaak verrassend mooie vliegbeeldjes van Vlaamse Gaaien ontstonden, helaas onder niet echt fotogenieke omstandigheden gemaakt, doordat de straattegels wel erg domineerden; van Gerard de Hoog een poetsende Watersnip die door sommigen als 'niet echt' werd gekarakteriseerd; van Martijn de Jonge een Havik op een 'haze-eiland' in de sneeuw (storende achtergrond draadjes) en Kokmeeuwen en Aalscholvers, beide parend (mooi, maar wat al te makkelijk qua onderwerp), van René van Rossum een wat grijze en statische Groenpootruiter met een visje en één Roodborsttapuit, waar de compositie en afdrukkwaliteit eigenlijk vrij povertjes waren; van Jan Sleurink een prachtig scherpe Buizerd, maar helaas erg statisch op een paal en een Grote Lijster waarvoor eigenlijk hetzelfde golf; van Henk Tromp een Tapuit, die wel schalks kijkend in beeld was gebracht, maar waarvan het oog in de achtergrond verdween en ten slotte van A.C. Zwaga een zingende Bosrietzanger die niet alleen wat saai in beeld stond, maar vooral veel te grijs was afgedrukt. Uiteindelijk gingen derhalve de overgebleven negen foto's de finale in.

Al vrij snel werd vrijwel unaniem de volgorde één tot en met vier vastgesteld. De overige vijf fina-

Eerste prijs. Zingende Rietzanger, Texel 9 mei 1991.
Pentax MX, Novoflex 600 mm.

Foto: Henk Tromp.

Tweede prijs. Vliegende Kokmeeuw, Scheveningen, januari 1991.
Canon Eos 600, Sigma 75-300 mm, Apo zoom, Ilford XP1, 1/2000.

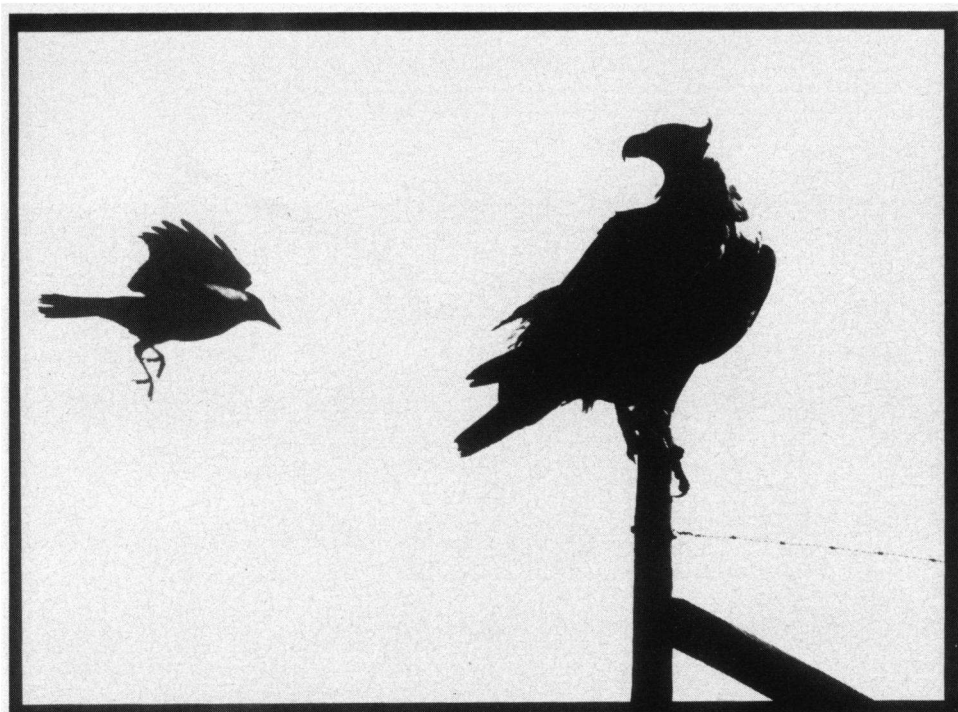
Foto: Mike Weston.

Derde prijs. Sperwer, Falsterbo, Zweden, 22 september 1991.
Leica R4, 400 mm, F8, 1/500 sec.

Foto: Gerard de Hoog NFG.

Het Vogeljaar 40 (1992) I

Eerste aanmoedigingsprijs. Onvolwassen Zeearend met Zwarte Kraal, langs de Lek, oktober 1991.
Nikon 801s, Novoflex 600 mm.

Foto: Martijn de Jonge.

Tweede aanmoedigingsprijs. Blauwe Reiger, Scheveningen, 20 mei 1991.
Nikon 801, 300 mm, F8, 1/60 sec. à 125 sec.

Foto: Henk Harmsen.

KODAK-Ektarprijs. Bruine Kiekendief, juveniel, N. Alby, Zweden, 3 oktober 1991.
Leica R4, 280 mm, F4, 1/30 sec., Ektar 125 asa.

Foto: Gerard de Hoog NFG.

listen kostten wat meer hoofdbrekens. Omdat nu eenmaal in de reglementen is bepaald dat een fotograaf met slechts één foto 'in de prijzen kan vallen' en er het vermoeden bestond dat bij de laatste negen foto's fotografen met verscheidene foto's waren vertegenwoordigd, werd nu ook de achterkant er nader van bestudeerd. Dat hielp, want inderdaad werden wat doublures geconstateerd. Voor betrokkenen op zich een compliment, maar het kostte sommige wellicht enkele plaatsen in de eindrangschikking. De laatste die buiten de prijzen vielen, waren: van Gerard de Hoog een Boerenwaluw die zijn/haar jong voert (miste net die brilliancie om een 'knaller' te zijn); een badende Kluut van Henk Tromp, waarvoor eigenlijk hetzelfde gold en van Mike Weston een met vis uit het water opvliegende Blauwe Reiger, die het 'maar net niet was'. Hetzelfde geldt voor de laatste afvaller voor 'eremetaal': een paartje Appelvink van A.C. Zwaga. Een boeiende foto van het baltsgedrag van deze moeilijk te fotograferen soort, waarbij het mannetje het wijfje voert. Deze foto zou ongetwijfeld hoger hebben gescoord als de kwaliteit beter was geweest. Nu is het makkelijk om achteraf kritiek te hebben ('je moet het eerst zelf maar eens maken'), maar foto's van bosvogeltjes op de grond hebben altijd te kampen met het weglopen in de achtergrond, wat ook bij deze foto's het geval is. Bij een achtergrond van water of lucht is dit nu eenmaal wat makkelijker. Zou je de mogelijkheid hebben een lager standpunt in te nemen, in dit geval plat op de buik en je zou het tafereel beter inkaderen en los doen komen van de achtergrond, dan heb je

een unieke foto.

Einduitslag

Dan eindelijk de einduitslag:

- op de vijfde plaats (of wel de **tweede aanmoedigingsprijs**, door Kodak beschikbaar gestelde films ter waarde van f 100,-): een zwemmende Blauwe Reiger met vis in de snavel van **Henk Harmsen** te Den Haag. Erg leuke en ook wel vrij bijzondere situatie, maar wat aan de grijze kant gedrukt.
- op 4, de **eerste aanmoedigingsprijs**, Kodak-films ter waarde van f 150,-: **Martijn de Jonge** te Amsterdam met zijn gedurfde compositie van Zeearend aangevallen door Zwarte Kraai. Fraai hierbij is het, al of niet bewust, gebruik maken van het tegenlicht, waardoor een mooi grafisch, puur zwartwit, beeld ontstaat. Minpunten voor een hogere klassering vond de jury het wat erg nadrukkelijke en slordig uitgevoerde 'rouwkader' waarin de afbeelding is geplaatst en het feit dat deze foto al eerder werd gepubliceerd in diverse dagbladen.
- de **derde plaats**, een bedrag van f 300,- gaat naar **Gerard de Hoog** te Pijnacker die in het Zweedse Falsterbo een mooi laag over het water vliegende stootvogel vastlegde. Een moeilijke situatie, mooi gemaakt, hoewel ik hem persoonlijk liever iets krachtiger en meer 'uitvergroot' had gezien.
- de **tweede plaats**, die hier wel degelijk telt, met als prijzenbedrag f 450,- is voor de vrijwel perfect in beeld gebrachte vliegende Kokmeeuw van **Mike Weston** te Den Haag. Perfect van

scherpte en doortekening in de witte veren tegen de witte achtergrond en bovendien een mooie bevroren actie.

- ten slotte de **winnaar** van de Vogeljaar-Vogelparade van 1991: **Henk Tromp** te Nieuwegein met zijn zingende Rietzanger op Texel. Ook geen spectaculaire soort, maar vol sfeer, zingend in een karakteristieke houding op wat dode takken, technisch perfect afgewerkt, kortom een terechte nummer 1!

Alle prijswinnaars van harte gefeliciteerd.

Beroep op alle vogelfotografen

Ten slotte nogmaals een beroep op vogelfotograferend Nederland om te zorgen dat deze unieke competitie kan blijven voortbestaan. Hoewel in de lijst van namen weer veel oude bekenden schitterden, ontbraken er zeker nog veel van vroegere coryfeeën. Kom mannen (en vrouwen) zwartwit in die body en insturen volgend jaar! Ook de zeven nieuwkomers van dit jaar moeten versterking krijgen in een volgende editie. Ik weet niet of het in het kader van dit blad niet als verwerpelijk zal worden beschouwd maar 'niet geschoten is altijd mis'!

Extra Ektarfilmprijs van KODAK

Ook de **extra Ektarfilmprijs van Kodak** komt nog niet echt van de grond. Hoewel wat meer inzendingen dan in een vorige editie, tien tegenover vier verleden jaar, blijkt het werken met kleurnegatiefmateriaal nog steeds niet favoriet. Toch zijn met de Ektarfilms prachtige vergrotingen te krijgen; zeker de, dit keer, meest gebruikte 125 ISO film is verbluffend van scherpte.

Van de inzendingen moeten genoemd worden: een mooie baltsende Kemphaan van Flip de Nooyer, die helaas wat al te zeer in het kader was geperst; een wat in een rommelige omgeving badende jonge Kievit, die bovendien het licht in de ogen miste van Gerard de Hoog; een mooi, maar verder statisch portret van een mannetje Appelvink van A.C. Zwaga; een jonge Gekraagde Roodstaart op Zweedse tak, weer van Gerard de Hoog en ten slotte de **prijswinnaar**, f 250,- aan Ektar-films, beschikbaar gesteld door Kodak Nederland: **Gerard de Hoog** te Pijnacker met de foto van een jagende juveniele Bruine Kiekendief in een Zweeds laagland; mooi van sfeer, redelijk goed van scherpte, kortom onzes inziens de beste van de tien. Ook voor deze wedstrijd geldt eigenlijk: hier moet volgend jaar toch meer van zijn te maken.

■ Namens de jury: Hans Gebuis, Boogschutter 30, 3328 KB Dordrecht.

Zesde plaats. Appelvink mannetje (links) biedt wijfje voer aan. Easveen (O.), 11 mei 1991.
Leica R4, Telyt 400 mm.

Foto: A.C. Zwaga.